

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỚI CÔNG TÁC TỔ CHỨC NHÀ NƯỚC

Phạm Hồng Thông

Tháng 10/1945, khi chính quyền nhân dân mới được thành lập trong cả nước, nhân danh Chủ tịch Chính phủ lâm thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trình trong tuyên bố: "Chính phủ là công bộc của dân". Tiếp đó, Người gửi ngay công thư cho uỷ ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng, dặn dò tỷ mỉ về tinh thần trách nhiệm và thái độ đối với nhân dân, trong đó người đặc biệt chỉ rõ mối quan hệ giữa cơ quan Chính phủ với nhân dân: "Nếu không có nhân dân thì Chính phủ không có đủ lực lượng. Nếu không có Chính phủ thì nhân dân không có ai dẫn đường. Vậy Chính phủ với nhân dân phải đoàn kết thành một khối. Ngày nay, chúng ta đã xây dựng nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Nhưng nếu nước được độc lập mà dân không hưởng hạnh phúc tự do, thì độc lập cũng chẳng có nghĩa lý gì...". "Chúng ta phải hiểu rằng các cơ quan của Chính phủ từ toàn quốc cho đến các làng đều là công bộc của dân, nghĩa là đều gánh vác chung cho dân, chứ không phải là để đè đầu dân như trong thời kỳ dưới quyền thống trị của Pháp, Nhật. Việc gì có lợi cho dân, ta phải hết sức làm. Việc gì hại đến dân, ta phải hết sức tránh. Chúng ta yêu dân, kính dân thì dân mới yêu ta, kính ta".

Trong suốt cuộc đời mình, đặc biệt là 24 năm vừa giữ chức vụ cao nhất trong Đảng vừa làm nguyên thủ quốc gia, trong đó 15 năm (1945-1960) trực tiếp đứng đầu Chính phủ, không những trên quan điểm tư tưởng, lý luận mà quan trọng hơn là trong lãnh đạo, tổ chức mọi hoạt động của Đảng và Chính phủ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đều khẳng định: sự thống nhất giữa mục tiêu chính trị của Đảng Cộng sản Việt Nam và của cơ quan hành

chính nhà nước là thực hành một chế độ dân chủ kiểu mới - dân chủ nhân dân ở Việt Nam, một chế độ mà "mọi quyền hành và lực lượng đều ở nơi dân". Lo cho dân, cho nước trong đời sống thường nhật cũng như trong hoạt động mưu cầu hạnh phúc tự do là trách nhiệm chung của Đảng và Chính phủ. Sự thống nhất giữa mục tiêu chính trị của Đảng và mục tiêu của việc thi hành quyền hành pháp của cơ quan hành chính các cấp (từ Chính phủ đến xã) cũng chỉ là vì lợi ích của nhân dân. Tháng 12/1961 trong một lần nói chuyện với cán bộ, đảng viên lâu năm ở tỉnh Nghệ An, Hồ Chủ tịch đã nói đại ý rằng: dân không đủ muối, không có gạo đủ ăn, không có vải mặc đủ ấm, các cháu bé không có trường để học, trẻ con mắt choẹt, da búng... Đảng và Chính phủ phải lo... Từ việc xây dựng chủ nghĩa xã hội, đấu tranh thống nhất nước nhà đến công việc nhỏ nhất như com cà mắm muối cho dân, Đảng và Chính phủ cũng phải lo. Người còn lưu ý trong khi tiến hành công tác phải có sự "phân công rành mạch" và lại phải có "sự phối hợp ăn khớp, chỉ đạo chặt chẽ và khéo léo. Công tác ở cơ quan Đảng hay công tác ở cơ quan hành chính nhà nước thì cũng đều là làm cách mạng. Song cách mạng bao gồm nhiều công việc, nhiều nghề nghiệp khác nhau. Do đó được phân công làm nghề gì, cần chuyên môn nào thì đều phải học tập thành thực nghề ấy. Bất cứ cán bộ hay công chức, ai cũng phải "vững về chính trị, giỏi về chuyên môn". Người chỉ rõ, phải huấn luyện nghề nghiệp cho các loại cán bộ "phải thực hành khẩu hiệu: làm việc gì học việc ấy, vô luận ở quân sự, chính trị, kinh tế, văn hóa, tổ chức, tuyên truyền, công an... cán bộ môn nào phải thạo công

(xem tiếp trang 50)

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỚI CÔNG TÁC...

(tiếp theo trang 6)

việc ở trong môn ấy"(1). Còn việc huấn luyện chính trị thì môn nào cũng phải có. Nhưng phải tùy theo mỗi môn mà định nhiều hay ít. Thí dụ: cán bộ chuyên môn về y tế, về văn nghệ... thì ít hơn. Cán bộ tuyên truyền, tổ chức thì phải nghiên cứu chính trị nhiều hơn(2).

Về chế độ nhà nước của ta, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết: "Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã đánh đổ nền thống trị tối cao của nhà nước phong kiến, đã đưa nhân dân ta lên con đường sáng sủa, vẻ vang. Nhà nước ta đã trở thành nhà nước của nhân dân"(3).

Ngay sau khi đọc bản Tuyên ngôn Độc lập ngày 2-9-1945, trên báo Cứu Quốc ra ngày 19/9/1945, Hồ Chủ tịch đã trình trọng tuyên bố bản chất của Chính phủ: "Chính phủ là công bộc của dân"(4). Chính phủ nhân dân bao giờ cũng phải đặt quyền lợi dân lên trên hết thảy. "Việc gì có lợi cho dân thì làm, việc gì có hại cho dân thì phải tránh"(5).

Chính phủ và uỷ ban nhân dân các cấp phải là đầy tớ thật trung thành của nhân dân nghĩa là phải làm việc chung cho nhân dân và phải làm thật tốt, "nó có nhiệm vụ thực hiện tự do, dân chủ cho dân chúng. Nó phải

hành động phải đúng tinh thần tự do, dân chủ đó"(6).

Khi bầu cử các cơ quan nhà nước thì quyền lực vẫn thống nhất ở nhân dân. Quốc hội là cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất chứ không phải là cơ quan được giao tất cả quyền lực. Rõ ràng "cao nhất" với "tất cả" (hay "toàn bộ") là rất khác nhau. Đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh thì "toàn bộ quyền lực", hay "tất cả quyền bính" thì ở và chỉ ở nhân dân mà thôi.

Trong nhà nước tất nhiên còn có sự phân công giữa các loại quyền khác nhau (lập pháp, hành pháp, tư pháp) và các cấp ►

này (...) là kết quả của sự hi sinh, tranh đấu của tổ tiên ta, nó là kết quả của sự đoàn kết, anh dũng phấn đấu của toàn thể đồng bào miền Nam ta, sự đoàn kết của toàn thể đồng bào không kể già trẻ, lớn bé, gồm tất cả các tôn giáo, tất cả các dân tộc trên bờ cõi Việt Nam đoàn kết chặt chẽ thành một khối, hy sinh không sợ nguy hiểm tranh lấy nền độc lập cho Tổ quốc"(5).

Cuộc tổng tuyển cử ngày 6 tháng 1 năm 1946 diễn ra trong điều kiện kinh tế xã hội hết sức khó khăn, đất nước mới giành được độc lập, thù trong giặc ngoài đang tìm mọi cách để lật đổ nhà nước cộng hoà non trẻ. Nhưng dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo tài tình, sáng suốt của Chủ tịch Hồ Chí Minh - người đứng đầu Đảng Cộng sản Việt Nam, đứng đầu Chính phủ - nhân dân ta đã tiến hành thành công cuộc bầu cử, xây dựng nên Quốc hội, cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất của nhân dân ở Việt Nam. Thắng lợi của cuộc Tổng tuyển cử đã đánh dấu và mở ra một thời kỳ mới trong lịch sử

phát triển của thể chế chính trị, xây dựng bộ máy nhà nước ở Việt Nam; biểu thị cho niềm tin, khát vọng dân chủ của nhân dân và sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Hơn 60 năm đã trôi qua, với 11 nhiệm kỳ của Quốc hội, nhân dân ta đã 11 lần thực hiện nghĩa vụ và quyền lợi thiêng liêng của người dân của một quốc gia độc lập, dân chủ. Ngày bầu cử đại biểu Quốc hội đã trở thành ngày hội của toàn dân, là đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng của nhân dân, cùng chung tay, góp sức vào việc xây dựng nhà nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam ngày càng giàu mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh như Bác Hồ vẫn hằng mong muốn. ■

Ghi chú:

(1), (2), (3), (4), (5) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 3, trang 505; tập 4, trang 8, trang 133, trang 145, trang 189.